

LÄNSSTYRELSEN
JÖNKÖPINGS LÄN

BESLUT

1 (7)

1999-12-13

231-13320-1998
0680-02-206

Enligt sändlista

Bildande av naturreservatet Huskvarnabergen

LÄNSSTYRELSENS AVGÖRANDE

Med upphävande av Länsstyrelsens beslut den 10 mars 1972 förklarar Länsstyrelsen med stöd av 7 § naturvårdslagen (1964:822) området Huskvarnabergen, som det framgår av bifogad karta, bilaga 1, och som det beskrivs nedan, som naturreservat. För området skall gälla de föreskrifter enligt 8-10 §§ naturvårdslagen samt 9 § naturvårdsförordningen (1976:484) som anges nedan.

UPPGIFTER OM NATURRESERVATET

Namn	Huskvarnaberget
Kommun	Jönköpings kommun
Läge	Vätterns östra förkastningsbrant, öster om Huskvarna och Brunstorp
Kartblad	Topografiskt 7E Jönköping SV Ekonomiskt kartblad 7411, 7412, 7421 och 7422
Area	355 hektar
Gräns	enligt karta i bilaga 1
Fastigheter	Smedstorp 1:1, 2:1, 1:2, 1:3, 1:4, 2:8, del av Smedstorp 2:3, del av Hakarp 1:3, Stibbarp 1:2, 1:3, Vassarp 2:1, del av Strand 4:1, del av Brunstorp 2:1, Huskvarna 4:1
Fastighetsägare	Jönköpings kommun, Idrottsklubben Hakarpspojkar (Smedstorp 2:8), enskild (Smedstorp 2:3)
Naturvårdsförvaltare	Jönköpings kommun, Tekniska nämnden,

1999-12-13

231-13320-1998
0680-02-206

BESKRIVNING AV OMRÅDET

Naturvärden

Huskvarnabergen är del av den förkastningsbrant som löper utmed Vätterns östra strand. Högst är bergen i norra delen av reservatet (Stibbarphöjden 334 möh, Brunstorsberget 295 möh).

Den västra delen av naturreservatet präglas av förkastningsbranten som är genombruten av flera ravindalar. Den basiska berggrunden (gabbro och diorit) ger naturreservatet en särpräglade flora. I ravindalarna och på rastermarken är ädellövskog med alm/ask och inslag av lönn och gråal. Lundvegetationen är utmärkande och särskilt botaniskt intressant är Strands ravin med bl.a. gulsippa, skärmstarr, myskmadra, vårärt samt ett flertal rödlistade mossor och svampar bl.a. mörk baronmossa, stamkvastmossa, fläckticka och blekticka. Östra delen av naturreservatet är till stor del planterad granskog med inslag av lövkärr, bergshöjder, löv (ek, asp och björk) utmed stigarna och bergsbranter. Uppe på bergsplatån finns ett småbrutet odlingslandskap med åkerholmar och lövkärr som vanligaste småbiotoper, samt beteshävdad hagmark och slätterängar.

Kulturhistoria

Bosättningar har förekommit i Södra Vätterbygden sedan yngre. I bl.a. Hulustorp och Stibbarp finns uppgifter om lösfynd av stenåldersyxor.

Sedan 1929 har Hulustorp tillsammans med Smedstorp brukats som en jordbruksenhet och är idag gemensam fastighet. Smedstorp är kulturhistoriskt intressant med byggnader från flera olika tidsepoker. Gårdsbyggnaderna på Smedstorp ingick i ett aktivt jordbruk tills 1973. Vassarp och Stibbarp har genomgått storskifte, år 1791 respektive 1802. Några byggnaderna flyttades aldrig och den sammanhållna gårdsbilden är bibehållen än idag.

Anordningar för rekreation och friluftssporter

Anordningar för friluftslivet är ridväg, vandringsleden John Bauer leden och IK Hakarpspojarkarnas friluftsanläggning med motionsspår och utförsåkningsbacke (Strutsabacken). Ett längdskidspår och utförsåkningsbacken ombesörjs med konstsnö. Vid IKHPs motionsanläggning finns parkeringsplats, omklädningsrum, klubbstuga, och övriga byggnader.

Gårdar och övrig bebyggelse

Brunstors gård förvärvades av Huskvarna stad på 1950-talet och är dag bl.a. sortimentträdgård för fruktsorter och är en av Nordiska genbankens klonarkiv. Husen nyttjas av Jönköpings kommun och ideella föreningar. Husen Hulustorp används av Jönköpings kommun (personalutrymme) och av ideella föreningar (Missionskyrkan, SMU).

1999-12-13

231-13320-1998
0680-02-206

Byggnaderna på Smedstorps gård renoverades i början av 1990-talet. Nyttjare av bostadshus till Smedstorps gård har tomträttsavtal. På Vassarp Västregård sker uppfödning av gamla lantraser, ett projekt som drivs av privatperson i samarbete med Jönköpings kommun. Stibbarp har liksom Vassarp en sammanhållen gårdsby. Idag återstår en ladugård, två mangårdsbyggnader, tre uthus, samt jordkällare.

ÄRENDETS BEREDNING

Naturreservatet Huskvarnabergen bildades den 10/3 1972. Till det beslutet hör en översiktlig vårdplan. Jönköpings kommun och Länsstyrelsen har under 1997-98 omarbetat beslutet för naturreservatet och utarbetat en skötselplan.

Ärendet har i februari 1999 remitterats till Jönköpings kommun, markägare, arrendatorer samt föreningar. Ingen av sakägarna har helt motsatt sig att ett nytt beslut om bildandet av naturreservatet meddelas. Nio sakägare har dock inkommit med erinringar. Helén Bjurulf, Jönköpings kommun, har under våren och hösten 1999 samrått med vissa sakägare. Sakägarnas synpunkter kommenteras i bilaga.

GRUND FÖR BESLUT SAMT FÖRESKRIFTER

Huskvarnabergen har stora geologiska och botaniska naturvärden. Bergen är del av förkastningsbranten utmed östra Vätterstranden, som är av riksintresse för naturvärden (NF8). Inom naturreservatet växer urskog i branten, naturlövskog i ravindalarna och ädellövskog nedanför branten. Dessa naturtyper hyser ett stort antal rödlistade arter av mossor och svampar. I förkastningsbranten förekommer vildkaprifol, tibast, murgröna, bergjohannesört, ärtvicker och kransrams. Av orkidéväxter är noterat Sankt Pers nycklar och tvåblad, samt nästrot och spindelblomster. På bergsplatån finns ett kulturlandskap med många hävdgynnade arter som jungfrulin, slätterfibbla, slättergubbe, solvända, ormrot och jordtistel.

Kulturhistoriskt värde har Varpa skans och Brunstorp gård, som en gång var smalt vägpass i västra Holavedsvägen och hade betydelse i Sveriges krigshistoria på 1300-talet och 1500-talet. Gårdarna Stibbarp och Vassarp har genomgått skifte men har fortfarande en sammanhållen gårdsby. Smedstorp är en frälsegård som har varit i många adelssläkters ägo och är kulturhistoriskt intressant då gården har byggnader från flera olika tidsepoker.

Sedan det ursprungliga beslutet fattades har behov att meddela nytt beslut uppkommit. Skötselplanen har blivit inaktuell då man bl.a. fått ny kunskap om områdets naturvärden. Ändringar och tillägg i föreskrifterna har ansetts nödvändiga för att bl.a. reglera rekreationsaktiviteter inom reservatet. Slutligen har mindre justeringar av naturreservatets gränser gjorts.

1999-12-13

231-13320-1998
0680-02-206

Ändamålet med naturreservatet skall vara att bevara ett område med såväl geologiska och botaniska, som kulturhistoriska värden som samtidigt har stor betydelse för det rörliga friluftslivet, men också för visst anläggningsbundet friluftsliv.

Ändamålet skall tryggas genom att

- områden med naturskogskaraktär lämnas utan åtgärd
- skötseln av skogen utförs på sätt som gynnar biologisk mångfald
- odlingslandskapet hävdas på sätt som främjar ett mångformigt växt och djurliv
- det kulturhistoriska värdet i gårdsmiljöer bevaras
- befintliga anläggningar för rekreation och friluftsliv underhålls och större stigar hålls framkomliga
- nya anläggningar väl avvägs mot det ekologiska värdet och människors behov av att ostört vistas i naturen

A. Föreskrifter enligt 8 § naturvårdslagen om inskränkningar i rätten att förfoga över fastigheter inom reservatet

Utöver vad som i övrigt gäller är det förbjudet att:

- uppföra helt ny byggnad eller anläggning annat än inom de delområden som på bifogad karta (bilaga 1) är markerade Litt I.
- anlägga väg eller parkeringsplats
- bedriva täkt av berg, sten, grus, sand, silt, lera eller matjord
- dika eller uppodla naturlig betesmark
- avverka eller på annat sätt skada levande eller döda träd inom de delområden som på beslutskartan är markerat med Litt II samt i övriga delar avverka annat än i naturvårdande syfte
- plantera in för trakten främmande växt- och djurarter, annat än i hävdad trädgårdsodling

1999-12-13

231-13320-1998
0680-02-206

- använda kemiska bekämpningsmedel, utom i fruktodling på Brunstorps gård
- tillföra kalk, andra mineralämnen eller gödselmedel annat än på åker eller i hävdad trädgårdsodling
- jaga annat än genom naturvårdsförvaltarens försorg

Utan Länsstyrelsens tillstånd är det förbjudet att:

- uppföra helt ny byggnad eller anläggning eller utföra till- eller påbyggnad av befintlig byggnad eller anläggning inom de områden som på beslutskartan markerats med Litt I
- anlägga led, bro eller spång
- anlägga luft- eller markledning
- anordna upplag annat än vad som erfordras för reservatets skötsel, normal jordbruksdrift och i hävdad trädgård
- använda biologiska bekämpningsmedel
- borra, spränga, gräva, schakta, muddra, utfylla eller tippa, med undantag av vad som ingår i normal jordbruksdrift, i hävdad trädgård och reservatets skötsel
- anbringa stadigvarande orienteringskontroll

B. Föreskrifter enligt 9 § naturvårdslagen om skyldighet att tåla visst intrång för att tillgodose ändamålet med naturreservatet

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose ändamålet med reservatet:

- utmärkning av naturreservatet
- utförande och underhåll av anläggning eller anordning för allmänhetens friluftsliv
- anordnade stängselgenomgångar
- skötsel av inägomark innefattande röjning, uppsättning och underhåll av stängsel för betesdrift

1999-12-13

231-13320-1998
0680-02-206

C. Föreskrifter enligt 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iaktta inom naturreservatet

Utöver vad som i övrigt gäller är det förbjudet att:

- föra motordrivet fordon annat än på allmän väg
- parkera annat än på anvisade parkeringsplatser
- cykla annat än på allmän väg och anvisad stig
- rida annat än på anvisad ridväg och allmän väg
- medföra okopplad hund eller annat lösgående husdjur
- tälta
- göra upp eld annat än på särskild anvisad plats
- plocka blåsippa, gulsippa, liljekonvalj, smörboll och gullviva
- gräva upp buskar, örter eller ormbunkar
- ta bort mossor, lavar eller trädlevande svampar
- vintertid gå till fots eller föra hund i skidspår som är markerat i bilaga 2:2
- stadigvarande anbringa tavla, skylt, inskrift, orienteringskontroll, affisch eller därmed jämförlig anordning

Föreskrifterna under avsnitt C gäller även markägare och innehavare av särskild rätt när de inte utövar verksamheten som inbegrips i den särskilda rätten.

Föreskrifterna skall inte utgöra hinder att, för jordbruksdriften eller för reservatets skötsel, framföra fordon. Detsamma skall gälla för den nödvändiga skötsel som kan komma ifråga angående de kraftledningar, master, ledningar samt vattenreservoarer som redan finns inom reservatsområdet. Föreskrifterna skall ej heller utgöra hinder för Räddningstjänsten att öva räddningsinsatser och att säkra mot ras och skred. Räddningstjänsten skall dock samråda med naturvårdsförvaltaren. Vid arrangemang av friluftssporttävlingar skall samråd ske med naturvårdsförvaltaren.

1999-12-13

231-13320-1998
0680-02-206

**Föreskrifter enligt 9 § naturvårdsförordningen rörande
naturvårdsförvaltningen av naturreservatet**

- Länsstyrelsen fastställer de föreskrifter om naturvårdsförvaltningen som framgår av bifogad skötselplan.
- Reservatet skall utmärkas enligt Svensk standard (SIS 031522).
- Naturvårdsförvaltare skall vara Jönköpings kommuns tekniska nämnd.

Beslutet skall kungöras i länets författningssamling.

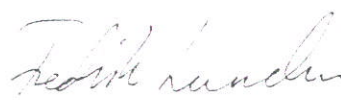
HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, Miljödepartementet, genom skrivelse till Länsstyrelsen, se bilaga, formulär 7.

I den slutliga handläggningen av detta ärende i vilket landshövding Birgit Friggebo beslutat och byrådirektör Fredrik Lundin varit föredragande har även naturvårdsdirektör Johan Uhr och länsassessor Ben Heimdal deltagit.

Birgit Friggebo

Fredrik Lundin

Bilagor

1. Karta
2. Skötselplan
3. Sammanställning av inkomna remissvar och Länsstyrelsens kommentarer av dessa
4. Besvärshänvisning, formulär 7
5. Sändlista

Bilaga 1

Beslutskarta

Naturresevatets gräns följer fastighetsgräns, utom på sträckor med sifferhänvisning mellan pilarna.

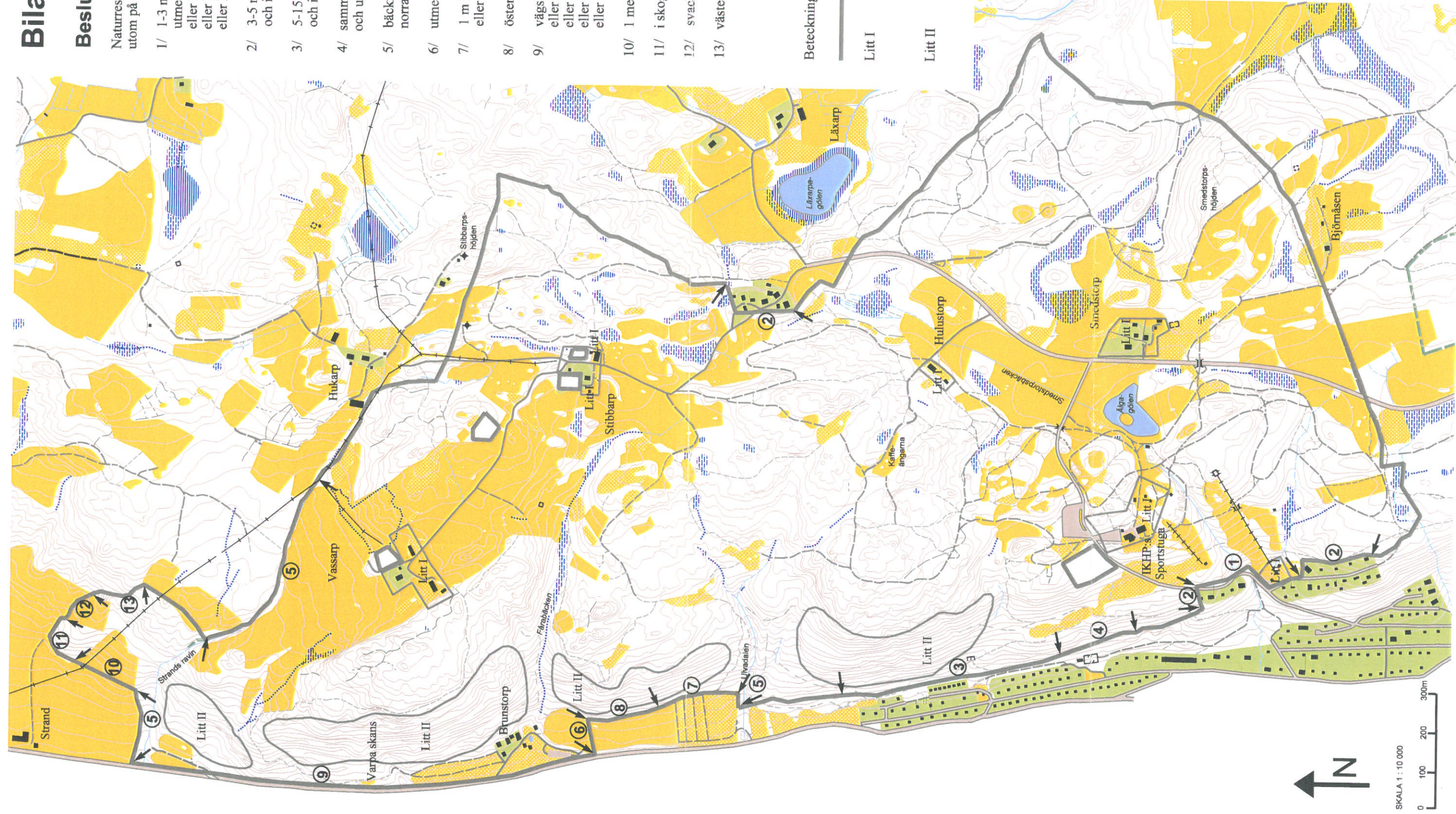
- 1/ 1-3 meter öster om väg, utmed krön av vägslänt eller krön öster om elnåtsstation eller i släntfot/bergsfot eller krön mot vattendrag/bäckarvin.
- 2/ 3-5 m utanför tomtgräns och i dess förlängning.
- 3/ 5-15 m utanför tomtgräns och i dess förlängning.
- 4/ sammanbindande mellan fastighetsgräns och utanför tomtgräns.
- 5/ bäckarvinens eller bäckfårens nordvästra, norra eller nordöstra krön.
- 6/ utmed åkerkant.
- 7/ 1 m från gräns till odlingslottområde, eller i dess förlängning.
- 8/ öster om stig, 3-10 m från åkerkant.
- 9/ vägsläntens krön, 5-15 m öster om väg, eller i slänt, 5-15 m från väg eller öster om dike, 1-2 m från väg eller i bergsfot, 1 m från väg eller utmed vägkrön mot bäckarvin/vattendrag.
- 10/ 1 meter öster om dike och i dess förlängning.
- 11/ i skogskant.
- 12/ svacka i hagmark.
- 13/ väster om stig.

Beteckning

gräns naturreservat

Litt I
med Länsstyrelsens tillstånd
är det i någon mån möjligt
att ändra byggnation

Litt II
förbjudet att avverka eller
på annat sätt skada levande
eller döda träd

Bilaga 1

Beslutskarta